

PCN® junior

Czasopismo przyszłych dezysektorów i dezysektorek

PAŹDZIERNIK 2022

PAŹDZIERNIK
2

W ŚRODKU

Strona 2 Co się skrywa w naszym domu?

Czy dopasujesz nazwy owadów do kolorów informujących o tym, gdzie można spotkać te stworzenia?

Strona 5 Kim jest entomolog?

Entomolog czy etymolog?

Co się skrywa w naszym domu?

W naszych domach może żyć wiele nieproszonych gości. Aby się ich pozbyć, często potrzebujemy pomocy profesjonalisty od zwalczania szkodników. Chcesz mu pomóc? Dopasuj nazwy do kolorów, aby zobaczyć, gdzie możesz spotkać te stworzenia.

Pająki nie są szczególnie miłymi gośćmi, mimo że wszyscy wiemy, że żywią się innymi owadami i tym, co złapie się w ich sieci. Pamiętaj, że nawet największy pająk, którego możesz spotkać w domu, bardziej boi się Ciebie, niż Ty jego. Można po prostu zostawić go w spokoju albo złapać w szklaną i wypuścić na zewnątrz, aby dalej łapał owady.

Osy często budują gniazda na poddaszach, strychach czy za podbiciem dachowym, czyli tam, gdzie czują się bezpieczne. Niepokojone mogą być agresywne i użądlić. Dlatego jeżeli zauważysz gniazdo osy, od razu powiedz o tym dorosłym, którzy z kolei powinni zadzwonić po profesjonalną firmę zajmującą się zwalczaniem tych owadów. Pracownicy takich firm do usunięcia gniazda zakładają specjalne kombinezony ochronne. Co ciekawe, osy mają wyjątkowe (może nieco ohydne) zdolności. Przeżuwają drewno, mieszają ze śliną i z takiej masy budują swoje gniazda.

Muchy gatunku Pollenia pojawiają się w naszych domach we wrześniu i zostają przez zimę na strychach. Opuszczają je około kwietnia. Choć uznawane są za owady dokuczliwe, to istnieje bardzo małe prawdopodobieństwo, że się przez nie rozchorujesz. Mimo tego nikt chyba nie chciałby mieć dużej liczby tych much w swoim otoczeniu.

Biedronka arlekin to w miarę nowy przybysz, którego w Polsce zauważono po raz pierwszy w 2006 r. Jest większy od naszej rodzimej biedronki, do której się przyzwyczailiśmy. Co ważne stanowi dla niej zagrożenie - zdarza się, że arlekin zjada jaja i larwy biedronki wielokropki. Biedronki arlekiny mogą niszczyć też drzewa owocowe czy niektóre uprawy. Zachowują się trochę tak, jak muchy, które opisaliśmy wcześniej - lubią gromadzić się w dużych skupiskach. Wtedy najlepiej widać, że ich skrzydła przyjmują różne kolory, nie tylko czerwone z czarnymi kropkami. Można zauważyć czarne pokrywy z czerwonymi kropkami, pomarańczowe z czarnymi lub żółte pokrywy z czarnymi kropkami. Często ich skupiska znajdują się wokół okien i drzwi.

Czarne mrówki ogrodowe (hurtnice pospolite) póki są na zewnątrz i nie powodują żadnych problemów, można zostawić je w spokoju. Jednak czasami w poszukiwaniu pożywienia wdierają się do domów. Pozostawiają ślady zapachowe, które tworzą szlaki. Dzięki nim każda kolejna mrówka wie, dokąd się kierować. Co ciekawe, komunikują się między innymi w ten sposób, że dzielą się z innymi członkami gniazda odrobiną pożywienia, którą znalazły. Ten sposób wymiany pokarmu i informacji nazywa się trofalaksją.

Mysz domowa to męczący szkodnik. Może na przykład pogryźć różne elementy wyposażenia naszego mieszkania. Myszy mogą również przenosić choroby na ludzi. Mogą też zanieczyścić dom nawet 80 kupkami dziennie, które choć są małe, to bardzo liczne. Być może nie wiesz, ale myszy są aktywne głównie nocą. Aby uniknąć ich obecności, należy zatkać wszystkie otwory wychodzące na zewnątrz (nawet te wokół rur).

Rybnik cukrowy zwany jest też, ze względu na swój wygląd, srebrzykiem, to kolejny naprzykrzającym się człowiekowi owad. Ponieważ lubi wilgotne miejsca, często można go spotkać w łazience lub za kominkiem. Gdy się pojawi, możemy się spodziewać zniszczonych tkanin, tapet oraz innych materiałów.

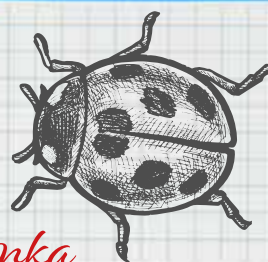
Czy wiesz, że...?

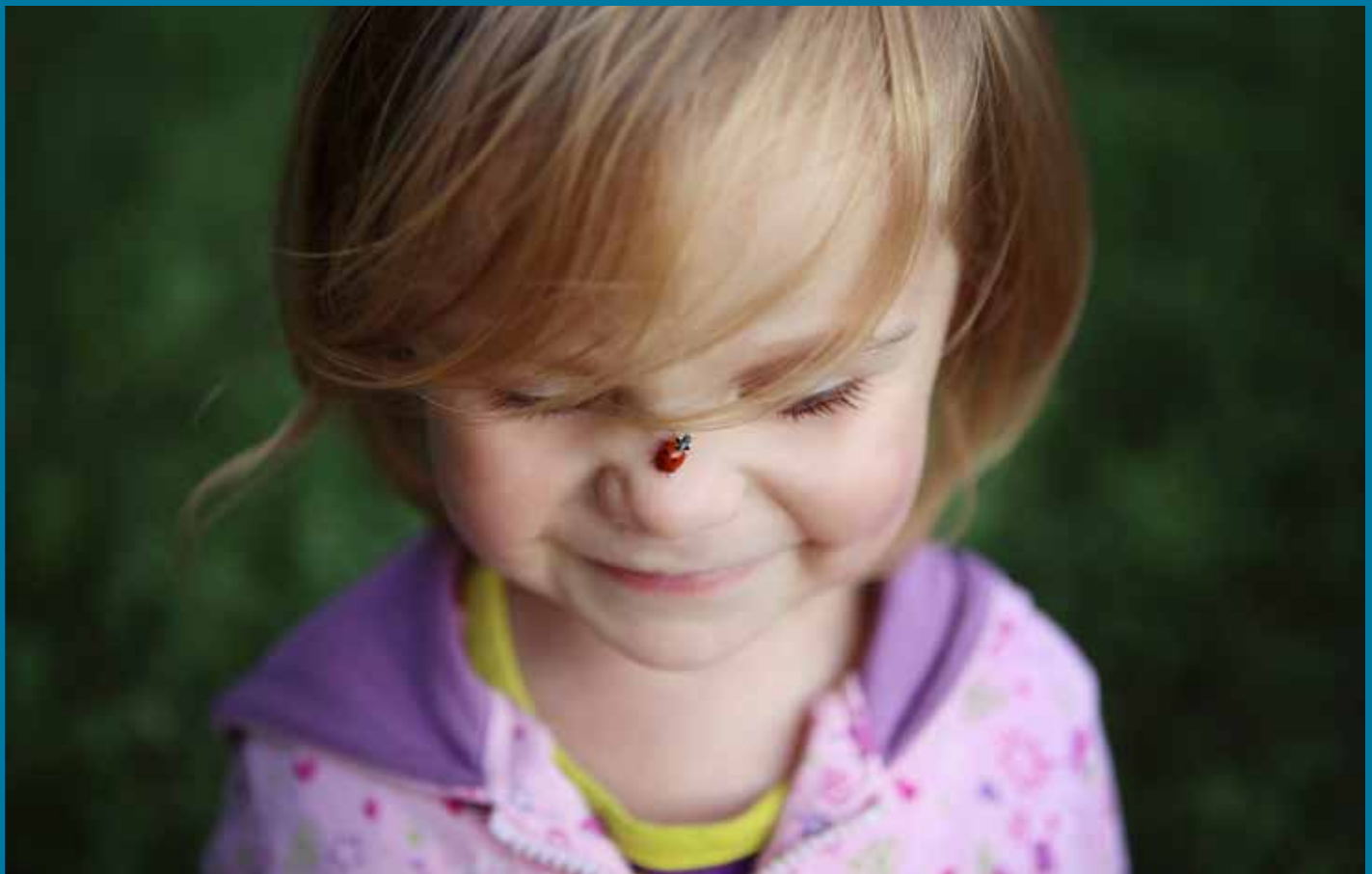
BIEDRONKI

Ciekawostki!

- Biedronki i chrząszcze należą do tej samej rodziny owadów.
- Mogą mieć nie tylko czerwone, lecz także żółte, pomarańczowe, brązowe lub innokolorowe skrzydła, na których znajdują się czarne kropki.
- Jedna biedronka w ciągu całego życia zjada nawet 5000 mszyc - innych małych owadów.
- Biedronki, kiedy czują zagrożenie, uwalniają obrzydliwą, tłustą, żółtą ciecz.

Biedronka

Kim jest entomolog?

Entomolodzy zajmują się owadami. Badają wszystko, co się z nimi wiąże: ich budowę, sposób życia, środowisko oraz to, jak owady się zmieniają (ewoluują). Badacze specjalizujący się w entomologii zajmują się także chorobami przenoszonymi przez owady oraz analizują nowe gatunki, które każdego dnia są odkrywane na całym świecie! Ich praca pozwala także ulepszać metody zwalczania szkodliwych owadów.

Zaletą profesji entomologa jest możliwość pracy w różnych miejscach.

Samo słowo entomologia pochodzi z języka starogreckiego. Greckie *entomon* (έντομον) to po prostu owad, a *logia* (λογία) oznacza między innymi wiedzę lub zdobywanie tej wiedzy na podstawie badań. Słowa tego używa się od dawna, oznacza to, że sama profesja entomologa również jest bardzo stara. Najstarsze znane opisy owadów, będące dowodem na to, od jak dawna człowiek interesuje się tymi stworzeniami, powstały prawie dwa i pół tysiąca lat temu. Ich autorem jest słynny grecki filozof Arystoteles, który napisał m.in. *Historię naturalną zwierząt*.

Jako odrębna dziedzina nauki zaczyna ona funkcjonować dopiero na początku XIX w., kiedy to John Curtis wydał publikację zatytułowaną *Brytyjska entomologia (British Entomology)* (1824-1839)

Od czasów Arystotelesa w badaniach entomologicznych wiele się zmieniło. Przez wieki zmieniały się przecież zarówno same owady, cała przyroda, jak i metody badawcze. Rozwój technologii wpływa na rozwój nauki. Mikroskopy pojawiły się w Europie jakieś 500 lat temu, co znacznie ułatwiło pracę entomologów.

Specjaliści od entomologii mogą pracować w różnych zawodach, takich jak: technik ddd (*dezynsektor*), technik kryminalistyczny analizujący miejsca zbrodni, czy naukowiec zajmujący się badaniami biologicznymi lub produkcją leków.

Warto pamiętać, że entomologia to coś innego niż etymologia. Etymolodzy nie zajmują się owadami, tylko... pochodzeniem słów.

